FACTSHEET CANNABIS

Deze factsheet presenteert de belangrijkste cijfergegevens van het voorbije decennium (2001-2011) over de omvang van het cannabisgebruik in Vlaanderen en België.

We bespreken achtereenvolgens:
- het gebruik bij verschillende groepen;
- combidruggebruik;
- problematisch gebruik;
- ziekte- en sterftecijfers;
- de hulpvraag bij cannabisgebruikers;
- gegevens over verkeer;
- gegevens van politie en justitie;
- de beschikbaarheid en kwaliteit van cannabis.

Het document 'achtergrond bij de factsheets' geeft meer uitleg bij de gebruikte cijfers. Alle bronnen zijn opgenomen in de 'literatuurlijst bij de factsheets.

Cannabisproducten zijn afkomstig van de hennepplant (Cannabis sativa). De gedroogde toppen van de vrouwelijke hennepplant noemt men marihuana. Hasj wordt gemaakt van de harsachtige laag waarmee de toppen van de vrouwelijke hennepplant bedekt zijn. Marihuana en hasj worden meestal gerookt in de vorm van een gerolde sigaret met een kartonnen filtertje (joint), in een klein pijpje, in een waterpijp of met een verdamper. Soms wordt cannabis verwerkt in cake (spacecake) of thee. Het bestanddeel in cannabis dat het meest verantwoordelijk is voor de psychoactieve werking is THC (Δ-9-tetrahydrocannabinol). THC geeft de gebruiker een 'high' gevoel, een licht euforische stemming en ontspanning met daarna slaperigheid. Cannabisgebruik beïnvloedt ook de waarneming. Gebruikers ervaren kleuren en muziek intenser en hun gevoel voor tijd en ruimte kan veranderen.
Tegenwoordig is via internet ook synthetische cannabis te koop onder de merknaam 'Spice'. Dit is een mengsel van kruiden waaraan kunstmatige cannabinoïden zijn toegevoegd. Hierover gaan de cijfers in deze factsheet niet.

Gebruik

Algemene bevolking

In 2008 zegt 13% van de Vlaamse bevolking tussen 15 en 64 jaar dat ze ooit experimenteerden met cannabis (17% mannen, 10% vrouwen)[1]. Tegenover 2004 is dat geen significante toename, toen lag het ooit-gebruik op 12%. 5% van de Vlamingen gebruikt in de twaalf maanden voor de enquête cannabis, 3% in de dertig dagen ervoor. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met 2004. Ter vergelijking, in 2008 dronk 85% van de Vlamingen van 15 tot 64 jaar het laatste jaar alcohol.
Omgerekend naar de bevolking gebruikten in het Vlaams gewest in 2008 308.080 personen het laatste jaar cannabis[a].
Het gebruik van cannabis tijdens het voorbije jaar concentreert zich bij 15-24-jarigen (12%) en 25-34-jarigen (10%). Meer mannen (7%) dan vrouwen (3%) gebruiken het voorbije jaar cannabis. Bij vrouwen ligt het zwaartepunt van cannabisgebruik tussen 15 en 24 jaar (9%) waarna het verder daalt met de leeftijd.
Cannabisgebruik in de voorbije dertig dagen komt meer voor bij jongvolwassenen van 15-34 jaar (7%) dan bij de 35-64-jarigen (minder dan 1%), en meer bij mannen (4%) dan bij vrouwen (2%).

Cannabisgebruik volgens sekse bij de Vlaamse bevolking van 15-64 jaar (%)[1]

	2001	2004	2008
ooit-gebruik	10,6	12,2	13,4
mannen	13,0	14,4	17,0
vrouwen	8,2	10,0	9,9
gebruik laatste jaar[b]	-	4,6	4,6
mannen	-	6,7	6,6
vrouwen	-	2,6	2,7
gebruik afgelopen 30 dagen	2,3	2,6	2,8
mannen	3,3	4,0	4,1
vrouwen	1,2	1,2	1,5

[a] Dit is berekend op het bevolkingsaantal van het Vlaams gewest dat op 1 januari 2008 6.161.600 bedroeg (3.039.956 mannen en 3.121.644 vrouwen) (FOD Economie, KMO, middenstand en energie, 2010).
[b] In de enquête van 2001 wordt niet gevraagd naar het cannabisgebruik tijdens het laatste jaar.

In Europa heeft 22% van de 15-64-jarigen ooit cannabis gebruikt. 7% gebruikt het laatste jaar cannabis. In de laatste maand gebruikt ongeveer 4% van de 15-64-jarigen cannabis. Geschat wordt dat ruim 1% van alle Europese volwassenen (vrijwel) dagelijks cannabis gebruikt. In de meeste Europese landen is het cannabisgebruik de laatste jaren gedaald of gestabiliseerd.[2]

Cannabisgebruik bij de bevolking van 15-64 jaar in een aantal Europese landen (in %)[3]

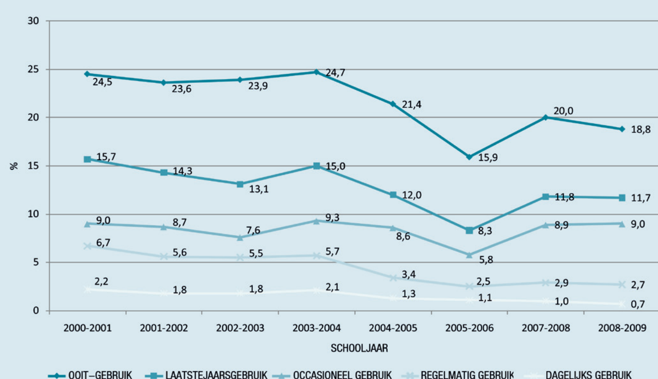
land	jaar	ooit-gebruik	gebruik tijdens laatste jaar	gebruik tijdens laatste maand
Bulgarije	2008	7,3	2,7	1,4
Cyprus	2006	6,6	2,1	1,4
België	**2008**	**14,3**	**5,1**	**3,1**
Zweden	2008	21,4	1,2	0,8
Nederland	2005	22,6	5,4	3,3
Spanje	2008	27,3	10,1	7,1
Frankrijk	2005	30,6	8,6	4,8
Italië	2008	32,0	14,3	6,9
EU	**2009**	**22,1**	**6,8**	**3,8**

Scholieren in het secundair onderwijs

Onder jongeren in het secundair onderwijs is cannabis het meest gebruikte illegale middel. In 2009 zegt 19% van de leerlingen dat ze ooit cannabis hebben gebruikt. 12% van de leerlingen gebruikt het jaar voor de bevraging cannabis. 3% doet dat regelmatig (wekelijks tot dagelijks) en 1% dagelijks. 8% gebruikt de maand voor de bevraging cannabis. 3% gebruikt enkel in het weekend cannabis terwijl 3% zowel tijdens de week als in het weekend cannabis gebruikt.

Het ooit-gebruik van cannabis is tussen 2000 en 2009 gedaald. Het cannabisgebruik in het jaar voor de bevraging daalde tussen 2000 en 2005 maar is sindsdien terug licht toegenomen. Vanaf de leeftijd van 16 jaar neemt het cannabisgebruik gevoelig toe. Van de leerlingen ouder dan 16 jaar heeft 22% het jaar voor de bevraging cannabis gebruikt, 14% gebruikt maandelijks en 6% regelmatig.

Evolutie van het cannabisgebruik bij scholieren in het Vlaams secundair onderwijs, 2000–2009[4]

Cannabisgebruik komt meer voor bij jongens dan bij meisjes: het laatste jaar gebruikt 15% van de jongens tegenover 8% van de meisjes cannabis. Cannabisgebruik komt meer voor bij leerlingen in het BSO dan bij leerlingen in het TSO of ASO.[4]

Studenten in het hoger onderwijs

43% van de studenten in het hoger onderwijs in Gent en Antwerpen geven in een bevraging in 2009 aan dat ze ooit cannabis gebruikt hebben. 23% heeft in het voorbije jaar cannabis gebruikt.

Van de studenten die het afgelopen jaar cannabis gebruiken, gebruikt 65% tijdens het academiejaar occasioneel cannabis. 25% van de laatstejaarsgebruikers gebruikt minstens een keer per week, dus regelmatig[c] cannabis. 7% gebruikt dagelijks cannabis.

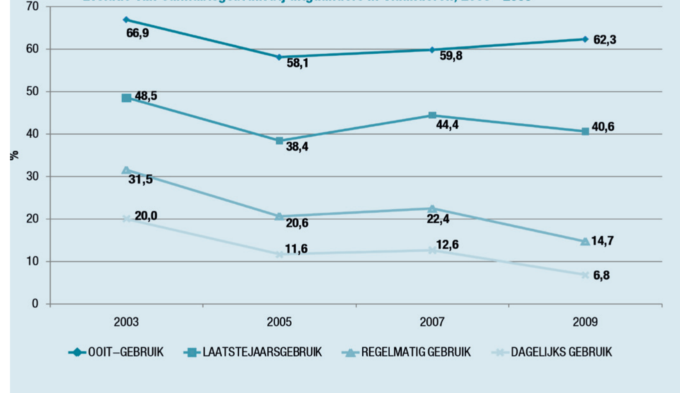
In de vakantieperiode ligt de frequentie van cannabisgebruik, en dan vooral het dagelijks gebruik, iets hoger. 10% van de studenten die het laatste jaar cannabis gebruiken, doet dat tijdens de vakantieperiode dagelijks.

Tijdens de examenperiode is er een forse terugval in het cannabisgebruik. 70% van de studenten die het laatste jaar cannabis gebruiken, doet dat niet tijdens de examenperiode. 4% gebruikt echter ook tijdens de examenperiode dagelijks cannabis.[5]

Uitgaansleven

62% van de uitgaanders[d] in Vlaanderen zegt in 2009 dat ze ooit cannabis hebben gebruikt. 41% gebruikt het voorbije jaar cannabis. Daarmee is cannabis het meest gebruikte illegale middel bij uitgaanders. Van de laatstejaarsgebruikers van cannabis gebruikt een meerderheid occasioneel (26%)[e]. Toch geeft 15% van de respondenten aan cannabis meerdere keren per week tot dagelijks te gebruiken. 7% gebruikt dagelijks cannabis. Tussen 2003 en 2009 is het aandeel laatstejaarsgebruikers van cannabis gezakt. Het percentage regelmatige gebruikers is meer dan gehalveerd, van 32% in 2003 naar 15% in 2009. Cannabis wordt zowel voor, tijdens als na het uitgaan gebruikt. Cannabis gebruikt men vaak in groep, maar ook vrij vaak individueel.[6]

Evolutie van cannabisgebruik bij uitgaanders in Vlaanderen, 2003–2009[6]

Gedetineerden

In 2008 heeft 66% van de gedetineerden in Belgische gevangenissen ooit illegale drugs gebruikt. Daarvan heeft 89% ooit, binnen of buiten de gevangenis, cannabis gebruikt. Cannabis is het meest gebruikte middel in de gevangenis. 36% van de gedetineerden gebruikt tijdens de huidige detentieperiode illegale middelen. 88% van deze gebruikers gebruikt cannabis. 5% van de gedetineerden zegt dat ze cannabis voor het eerst hebben gebruikt in de gevangenis. Deze cijfers liggen voor de voorgaande jaren in dezelfde lijn.[7]

'Ervaren' illegaledruggebruikers

'Ervaren' gebruikers gebruikten al minstens 25 keer cannabis. De gemiddelde leeftijd waarop 'ervaren' cannabisgebruikers voor het eerst cannabis gebruiken is 16,3 jaar. Gemiddeld beginnen 'ervaren' cannabisgebruikers op de leeftijd van 17,7 jaar regelmatig (minstens één keer per maand) cannabis

[c] Occasioneel betekent minder dan eenmaal per week, regelmatig betekent minstens eenmaal per week tot dagelijks.

[d] De gemiddelde leeftijd van de uitgaanders is 22 jaar en 2 maanden.

[e] Occasioneel betekent 1 keer per maand of minder tot enkele keren per maand.

te gebruiken. De 'topperiode', ofwel de periode waarin het meest cannabis wordt gebruikt, volgt op een gemiddelde leeftijd van 20,1 jaar. De topperiode duurt gemiddeld 2 jaar en 2 maanden. In de topperiode gebruikt 70% van de cannabisgebruikers dagelijks cannabis.[8]

Combigebruik

'Ervaren' cannabisgebruikers combineren[f] cannabis het vaakst met tabak, xtc of amfetamines. Ruim de helft van de 'ervaren' cannabisgebruikers die ooit hallucinogenen of cocaïne hebben gebruikt, gebruikt deze middelen altijd of vaak samen met cannabis.[8]
'Ervaren' cocaïnegebruikers gebruiken cocaïne het vaakst samen met alcohol of cannabis. 40% combineert cocaïne altijd met cannabis.[9] Bij uitgaanders die zeggen verschillende middelen te combineren is de meest voorkomende combinatie alcohol en cannabis (57%).[6]

Problematisch gebruik

In Vlaanderen heeft 2% van de 15-16-jarigen die de voorbije 12 maanden cannabis gebruikte, problemen met cannabisgebruik. Zij hebben een score van 4 of hoger op de CAST-schaal[g] (voor jongens 2% en voor meisjes 1%).[10]
Onder 'ervaren' cannabisgebruikers heeft ruim een derde gedurende de hele gebruikscarrière minstens 3 verschijnselen uit de DSM-IV-criteria[h] voor cannabisafhankelijkheid ondervonden.[8]
Onder studenten uit het hoger onderwijs in Gent en Antwerpen heeft in 2009 31% van de laatstejaarsgebruikers van cannabis te kampen gehad met één of meer uitingen van problematisch gebruik (bv. langer gebruiken dan men van plan was, langer dan een week -zonder succes- met cannabis willen stoppen, verplichtingen op het werk of voor de studie niet na kunnen komen door het gebruik van cannabis,…) gemeten op basis van de DSM-IV-criteria voor cannabisafhankelijkheid. Hoe frequenter het cannabisgebruik, hoe groter de kans op een meervoudige problematiek. Ook hebben mannelijke studenten relatief meer te kampen met problemen dan cannabisgebruikende vrouwelijke studenten. [5]

Ziekte en sterfte

In het Vlaams gewest zijn in de periode 1998-2008 509 personen, 415 mannen en 94 vrouwen, overleden als gevolg van het gebruik van illegale drugs. Eén keer is die sterfte het direct gevolg van het gebruik van cannabis.[11]

Directe sterfgevallen die enkel aan cannabisgebruik te wijten zijn, komen zelden voor. Cannabisintoxicatie kent immers meestal een mild verloop. Ernstige intoxicatie kan soms optreden na inname van grote hoeveelheden.[12]

Hulpvraag

Niet alle types hulpverlening registreren op een uniforme of overkoepelende manier hulpvragen die gelinkt zijn aan problemen door cannabisgebruik. Daarnaast kunnen dubbeltellingen voorkomen. Er zijn dus geen globale uitspraken mogelijk over hoeveel cannabisgebruikers in behandeling zijn in België.
Een stijging of daling in het aantal personen dat hulp zoekt omwille van druggebruik is niet zo eenvoudig te interpreteren. Het kan gaan om een toe- of afname van het aantal probleemgebruikers in de maatschappij. Evenzeer kan het wijzen op een verandering in het hulpaanbod, in de toegankelijkheid van de hulpverlening of in het verwijzingsbeleid. Er kunnen zich ook wijzigingen voorgedaan hebben in de manier van registreren.

Cannabis is al van bij de start van **De DrugLijn** het meest besproken middel. In 2009 gaat 39% (n=1.800) van de contacten waarin een specifiek middel[i] ter sprake komt over cannabis. De laatste tien jaar is het percentage contacten waarbij cannabis aan bod komt afgenomen van 42% in 2001 naar 39% in 2009.[13] Bij de zelfhulpmodule voor cannabisgebruikers van De DrugLijn meldden zich in 2010 43 nieuwe gebruikers per maand aan.[14]

In de **Centra voor Algemeen Welzijnswerk** heeft in 2009 9% van het totaal aantal cliënten in begeleiding (n=4.087) een verslavingsproblematiek. Meestal wordt niet geregistreerd voor welk middel de verslaving geldt. Als enkel wordt gekeken naar cliënten in begeleiding waarvoor het middel wel bekend is dan komt alcoholverslaving in 2009 op de eerste plaats (27%) gevolgd door heroïneverslaving (11%) en daarna cannabis- of amfetamineverslaving (elk 3%). Omdat sinds 2008 anders geregistreerd wordt, is moeilijk te zeggen of het aantal cliënten met een cannabisproblematiek toe- of afneemt.[15]

Van de 52.144 zorgperiodes[j] die in 2009 in alle **Centra Geestelijke Gezondheidszorg** van Vlaanderen en Brussel zijn geregistreerd, heeft 3% betrekking op een persoon waarbij de diagnose 'stoornis gebonden aan illegale middelen' is gesteld (1.745 zorgperiodes). 54% van deze zorgperiodes (n=945) heeft te maken met een stoornis gebonden aan cannabis. In de periode 2003-2009 is het aandeel zorgperiodes voor aan cannabis gebonden stoornissen bekeken op het totaal aantal zorgperiodes voor stoornissen gebonden aan illegale middelen iets toegenomen van 51% naar 54%.[16]

In 2006 zijn in Vlaanderen 257 opnames gebeurd via de **spoeddiensten van algemene ziekenhuizen** waarbij als hoofddiagnose middelenmisbruik wordt geregistreerd. Het gaat om opnames die resulteren in een klassieke of daghospitalisatie. Bij 40 opnames gaat het om cannabismisbruik (16%). Bij 261 opnames wordt afhankelijkheid van een middel als hoofddiagnose geregistreerd. Bij 22 opnames gaat het om cannabisafhankelijkheid (8%). Over het aantal ambulante spoedinterventies omwille van middelengebruik, die niet uitmonden in een ziekenhuisopname, zijn geen gegevens beschikbaar.[17]

Bij 610 **opnames in algemene ziekenhuizen** in België in 2006 is de hoofddiagnose misbruik van illegale middelen[k]. Dat betekent 2 op 10.000 ziekenhuisopnames[l]. Bij 70 opnames is cannabismisbruik de hoofddiagnose (12%). Voor 807 ziekenhuisopnames is de hoofddiagnose afhankelijkheid van ille-

[f] Combineren betekent gebruik van meer dan een middel door eenzelfde persoon waarbij de effecten van de verschillende middelen elkaar beïnvloeden.
[g] Cannabis Abuse Screening Test. In het document 'achtergrond bij de factsheets' wordt de CAST verder toegelicht.
[h] De DSM-IV-criteria voor cannabismisbruik en cannabisafhankelijkheid worden toegelicht in het document 'achtergrond bij de factsheets'.

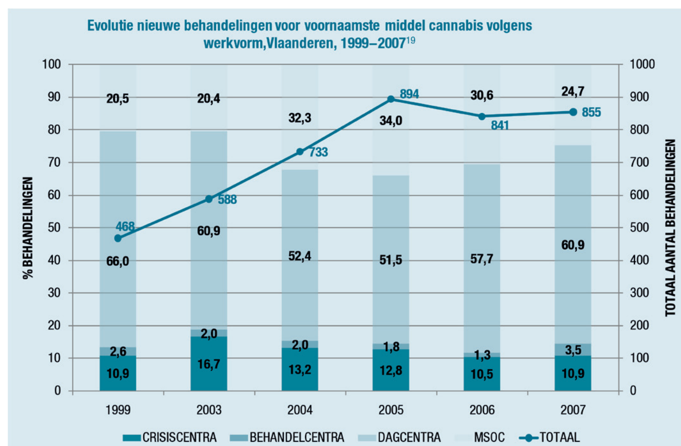
[i] Naast illegale middelen kunnen ook alcohol, tabak, medicatie of andere middelen ter sprake komen in een contact met De DrugLijn.
[j] Een zorgperiode is een dossier gekoppeld aan de behandeling van een probleem bij een persoon. De zorgperiode start bij de aanmelding en eindigt bij de administratieve afsluiting.
[k] Het kan gaan om cannabis, opiaten, cocaïne, amfetamines, hallucinogenen en andere middelen, ongespecifieerde middelen of een combinatie van middelen.
[l] In 2006 zijn er in totaal 3.218.744 opnames geregistreerd in de Minimale Klinische Gegevens (MKG).

gale drugs. Dat is 3 op 10.000 ziekenhuisopnames. In 10% van de gevallen betreft het cannabisafhankelijkheid (n=79). Tussen 1999 en 2006 is het aantal ziekenhuisopnames voor cannabismisbruik toegenomen van 8% naar 12%. Het aantal opnames waarbij cannabisafhankelijkheid als hoofddiagnose werd gesteld, steeg in dezelfde periode nog meer namelijk van 4% tot 10%.

Bij algemene ziekenhuisopnames komt misbruik van en afhankelijkheid van illegale drugs meer voor als nevendiagnose. In 2006 krijgen 1.164 opnames de nevendiagnose cannabismisbruik en 1.433 opnames de nevendiagnose cannabisafhankelijkheid. Het aantal ziekenhuisopnames met de nevendiagnose cannabismisbruik of -afhankelijkheid is tussen 1999 en 2006 fors gestegen.[18]

In België zijn in 2006 121.983 **psychiatrische opnames** geregistreerd waarvan 6.058 opnames betrekking hebben op de hoofddiagnose misbruik of -afhankelijkheid van illegale drugs (5%)[m]. Voor 295 opnames is de hoofddiagnose cannabismisbruik. In de periode 1999-2006 is het aantal opnames voor cannabismisbruik meer dan verdubbeld. 432 psychiatrische opnames kregen als hoofddiagnose cannabisafhankelijkheid. Tegenover 1999 is het aantal opnames voor cannabisafhankelijkheid bijna verdrievoudigd.[19]

In de **gespecialiseerde centra voor drugverslaafden** erkend door het RIZIV[n] is in 2007 22% van de cliënten (n=855) in behandeling voor cannabis als voornaamste middel. Het aantal nieuwe behandelingen voor cannabis is tussen 1999 en 2007 bijna verdubbeld. Ook bekeken tegenover de andere middelen is het aandeel nieuwe behandelingen voor cannabis als voornaamste middel tussen 1999 en 2007 toegenomen van 15% naar 22%. De meeste behandelingen voor cannabis vinden plaats in dagcentra.[20]

Verkeer

Op 1 oktober 2010 trad de wet tot invoering van de speekseltesten op drugs in het verkeer in werking (wet van 31 juli 2009). De fysieke proeven uit de oude procedure werden vervangen door een checklist met uiterlijke tekenen van druggebruik. De urinetest werd vervangen door een speekseltest. De speekseltest spoort onder andere THC op. Is het resultaat van de speekselanalyse positief dan volgt een speeksel- of bloedanalyse in een labo.

In 2004 zijn in laboratoria 1.220 bloedstalen onderzocht waarvan er 88% positief zijn voor psychoactieve stoffen. De meest voorkomende stof is THC. THC wordt in 40% van de gecontroleerde bloedstalen aangetroffen.[21]

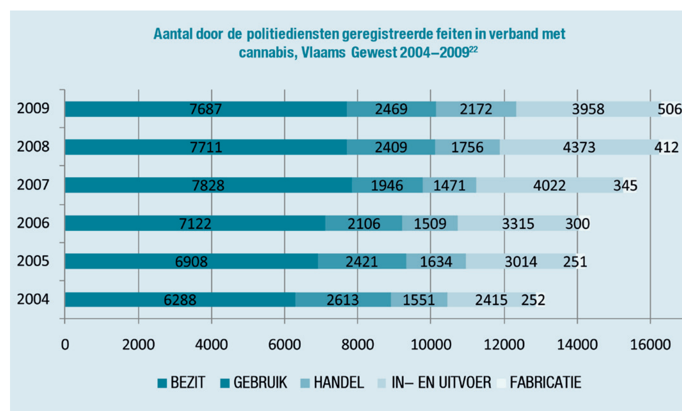
In 2009 stelden de federale en de lokale politie in België 2.571 processen-verbaal op in verband met rijden onder invloed van drugs[o]. Over welk middel het gaat, wordt niet gepreciseerd.

Politie en justitie

In België zijn hoofdzakelijk cijfers beschikbaar over de overtredingen van de drugwetgeving. Bij dit soort cijfers past het nodige voorbehoud. Dalingen of stijgingen in de cijfers wijzen niet altijd op een daling of stijging in de criminaliteit. De cijfers worden immers beïnvloed door veranderingen in nomenclatuur, veranderingen in federaal en lokaal veiligheidsbeleid, nieuwe procedures, de meldingsbereidheid van de bevolking, de registratiebereidheid van politiediensten, het beleid van andere instanties (bv. verzekeringsmaatschappijen) enzovoort.

Misdrijven in verband met cannabis

In 2009 heeft in Vlaanderen 58% van het totaal aantal misdrijven die de federale politie registreert in verband met verdovende middelen te maken met cannabis. Het gaat om 16.792 feiten, voornamelijk bezit, gebruik en handel. In 2009 registreerde de federale politie 28% meer feiten in verband met cannabis in vergelijking met 2004.[22]

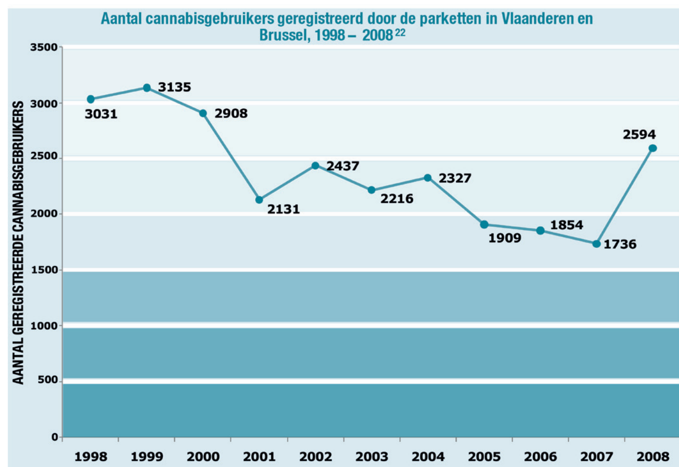
Geverbaliseerde druggebruikers

70% van de druggebruikers die in 2008 bij de parketten in Vlaanderen en Brussel geregistreerd worden, gebruikt cannabis (n=2.594). Dit is minder vergeleken met 1998 (n=3.031). In 2008 is 29% van de geregistreerde cannabisgebruikers bij de parketten tussen 18 en 20 jaar. 6% is jonger dan 18 jaar en 27% is tussen 21 en 24 jaar.
In vergelijking met 1998 zijn er minder jonge cannabisgebruikers geregistreerd in 2008. In 1998 bedraagt het aandeel minderjarigen nog 12%, in 2008 is dat 6%. Ook het aandeel van de 18-20-jarige cannabisgebruikers is over de jaren heen afgenomen van 37% naar 29%. Zowel de groep cannabisgebruikers van 25-29 jaar als de groep ouder dan 29 jaar wordt in deze cijfers met de jaren groter.[23]

m Het kan gaan om cannabis, opiaten, cocaïne, amfetamines, hallucinogenen, snuifmiddelen en polydruggebruik.

n Dit zijn medisch sociale opvangcentra (MSOC), dagcentra voor ambulante begeleiding, residentiële crisiscentra voor kortdurende opvang, residentiële behandelingscentra en therapeutische gemeenschappen.

o Onder de categorie drugs vallen de inbreuken begaan tegen de wetsartikelen art. 37bis.§1.1° en art. 37bis.§1.5° van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968. Onder drugs vallen volgende stoffen: THC, amfetamine, methyleendioxymethylamfetamine (MDMA), Morfine of 6-acetylmorfine en cocaïne of benzoylecgonine.

Beschikbaarheid en kwaliteit

Hoe gemakkelijk is cannabis te verkrijgen?

36% van alle leerlingen uit het secundair onderwijs zegt dat ze gemakkelijk aan cannabis zouden geraken en 45% zegt van niet. 19% zegt niet te weten of ze eraan zouden kunnen geraken. Het percentage dat zegt dat ze gemakkelijk aan cannabis zouden geraken, stijgt sterk met de leeftijd, maar er is geen verschil tussen jongens en meisjes.[4]

8% van de Oost- en West-Vlaamse leerlingen uit het secundair onderwijs is al ooit over de Belgisch-Nederlandse grens geweest om cannabis te kopen. Hoe ouder de leerlingen hoe vaker dit voorkomt: 6% van de leerlingen uit de derde graad deed dit al vier of meer keer.[24]

Inbeslagnames

72% van het totaal aantal inbeslagnames van illegale middelen in België betreft cannabis. In 2009 meldt de federale politie 29.225 cannabisvangsten. Dat is meer dan dubbel zoveel vergeleken met 1998.[25]

Prijs en zuiverheid

De gemiddelde prijs voor cannabis fluctueert tussen 1997 en 2008 maar blijft sinds 2003 redelijk stabiel. De prijs voor een gram hasj verdubbelde van 3 euro in 1997 tot 7 euro in 2008. De gemiddelde marihuanaprijs steeg tussen 1997 en 2008 met 2 euro per gram en bedraagt in 2008 6 euro.

In de periode 2000-2008 zijn er grote schommelingen in de sterkte van cannabis in België. In 2008 bedraagt het gemiddelde percentage THC in marihuana 9% en in hasj 10%.[26]

Conclusie

Op bevolkingsniveau komt cannabisgebruik vooral voor bij jongvolwassenen en bij mannen. 13% van de Vlaamse bevolking experimenteerde ooit met cannabis, wat minder is dan het Europese gemiddelde.

Cannabis is het meest gebruikte illegale middel bij jongeren in het secundair en het hoger onderwijs en onder uitgaanders. Hoe frequenter cannabis gebruikt wordt, hoe meer kans op problemen. In de gespecialiseerde centra voor drugverslaafden is het aantal nieuwe behandelingen voor cannabis als voornaamste middel sinds 1999 verdubbeld.

[1] Gezondheidsenquête 2001-2008 (WIV)
[2] Jaarverslag 2010 (EWDD)
[3] Gezondheidsenquête 2008 (WIV), Statistical bulletin 2010 (EMCDDA), Jaarverslag 2009 (EWDD)
[4] VAD-leerlingenbevraging schooljaar 2008-2009
[5] Rosiers, J., Hublet, A., Van Damme, J., Maes, L., & Van Hal, G. (red.), 2011
[6] VAD-uitgaansonderzoek 2003-2009
[7] Druggebruik in Belgische gevangenissen. Monitoring van gezondheidsrisico's 2008 (FOD justitie)
[8] Decorte e.a., 2003
[9] Decorte & Slock, 2005
[10] Lambrecht, P., & Andries, C., 2008
[11] Statistiek van de doodsoorzaken 1998-2008 (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)
[12] CAM, 2008
[13] Registratiegegevens DrugLijn 2009 (De DrugLijn)
[14] De DrugLijn, 2011
[15] Tellus cliëntregistratiesysteem 2009 (Steunpunt Algemeen Welzijnswerk)
[16] Registratie elektronisch patiëntendossier CGG 2009 (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)
[17] Minimale Klinische Gegevens Vlaanderen, opnames via spoed 2006 (Vlaams Agentschap Zorg en gezondheid)
[18] Minimale Klinische Gegevens België 2006 (FOD volksgezondheid)
[19] Minimale Psychiatrische Gegevens 2006 (FOD volksgezondheid)
[20] Registratie Vlaamse Vereniging van Behandelingscentra in de Verslaafde zorg 2007 (VVBV)
[21] Scheers e.a., 2006
[22] Algemene Nationale Gegevensbank 2009 (Federale Politie)
[23] Registratie van druggebruikers via de parketten 2008 (Universiteit Antwerpen)
[24] Lombaert, 2005
[25] Gegevens over inbeslagnames 2009 (Federale Politie)
[26] Statistical bulletin 2010 (EMCDDA)

Colofon

Redactie: Else De Donder, stafmedewerker VAD
Lay-out concept: www.watf.be
V.U.: F. Matthys, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

VAD, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw
Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be
Deze factsheet is gratis te downloaden op http://www.vad.be/alcohol-en-andere-drugs/feiten-en-cijfers/illegale-drugs.aspx

VERENIGING VOOR ALCOHOL- EN ANDERE DRUGPROBLEMEN vzw

